

Armando Vítet

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

Els esbarjos del poble, per Velivole.—El nostre Segon Aniversari, per Doret.
La núvia de Ceret i tu..., per Xiu-Xiu.—Evocació; La dansa més bella,
per Ernest Albert i Galter.—Poetes de l'Empordà: Damàs Calvet
i Bodallés; Elegia.—La «Vida d'En Pep de la Tenora», per
Pere Coromines.—De la Festa del Palau de Perelada,
per Carreras.—Comentaris, per Lola Cos Roget.
Programa de les audicions de sardanes
que se celebraran el proper mes
de Setembre. — A la meva
estimada, per Andreu
Tey Garriga.
Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR
PUIG-PARIS
ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA
Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÈNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 25 i 26

FIGUERES

Rellotgeria VARELA

PERELADA, 5

Rellotges de pulsera, de butxaca,
etc., des de els més anomenats
fins a les més modestes marques,
a preus verament limitats. —

**Extens i selecte assortit en
objectes propis per a presents**

Comptant aquesta casa amb
l'utilitatge necessari executa
amb tota perfecció qualsevol
encàrrec del seu ram que hom
li faci. —

LA CASA VARELA

SERVEIX BÉ I ÉS ECONÓMICA

EMPORIVM

CAFÉ-BAR

D'EN **NARCIS ROGET**

.....

EMPLAÇAT EN EL MÉS BELL LLOC
DE LA RAMBLA DE FIGUERES

TELÉFON NÚM. 167

EN LA ESPLÈNDIDA TERRASSA
HI FRUIREU LES MILLORS HORES
DE PLACIDESA

BON CAFÉ—APERITIUS I LICORS
DE GRAN MARCA—REFRESCOS DE
TOTES CLASSES—«SANDWICHES»
OLIVES FARCIDES, ETC., ETC.

SERVEI ACURAT

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: «CASINO MENESTRAL»

Els esbarjos del poble

No cal confondre les multituds i el poble. El poble és l'ànima mateixa de la nació, és la sang tumultuosa i sana que s'escorre per les artèries del país; són les masses ardents de proletaris que dins dels tallers, de les fàbriques, dels camps, amb el martell, amb el càvec o la falç entre l'entrebanc de les viles tentaculars, sapigueren fer d'aquesta paraula sublim, el treball, la més noble i la més fecunda de les religions.

Res de semblant hi ha entre el poble i la multitud. A aquesta se la troba per tot, surt anònima per tots els camins; fins a l'hora de les grans catàstrofes, neix en mig del carrer, entre dues pedres, com una mala herba. Amb uns mots de pietat es pot fer vibrar al poble. Amb algunes paraules d'odi hom s'emporta la multitud. El primer és accessible a tots els sentiments de beatat. La segona, sense escollir accepta amb entusiasme totes les excitacions. Aquell es troba instintivament al costat de les víctimes i dels febles. Aquesta s'aixeca espontàniament darrera dels més forts per a llençar-se damunt llurs víctimes.

A la multitud vagarosa, tova, vençuda, composta de vagos, desocupats, de rodamons i de ganduls, de tots els indrets de la terra, de tots els sexes i de totes les classes, multitud que es veu vora de la força matinal, cobarda i brutal, o en les nits rojes d'incendi de les revolucions, que tan aviat es barreja amb els insurrectes per a avarar-los, com aclama als encarregats de l'ordre si aquest triomfa; a aquelles multituds no cal confondre-les amb el poble que és la sang de la nació. Fer-ho seria una injúria.

Aquest poble que el veureu instal·lat en els ravals, en sa majoria, de les petites ciutats, on els preus de les vivendes són assequibles i l'hortet amorosament conreuat, a les hores de lleure porta un suplement al jornal, té també les seves dolors i els seus goigs. Sortosament la sana joia popular dels treballadors depassa els murmuris dels resignats que troben en la sopa dels pobres i en l'asil nocturn un passador.

Quins són els seus esbargiments? Quan ha finit la seva tasca el poble no aspira més que a instruir-se o distreure's. Cal saber tot el que l'ànima del poble porta en si de força sana, de bondad ardenta de fe corprenedora. No es coneixen gaire les seves qualitats perquè ben sovint se li han donat espectacles indignes d'ell. S'ha suposat que l'art no tenia cap influència en el poble i que aquest restava insensible davant la bellesa. Quin error! No hi ha auditori més comprensible que l'auditori popular. Balzac tenia raó en dir, amb aquella seva psicologia penetrant:

«La massa té un bon sentit del qual no s'en desfà fins que topa amb gent de mala fe que l'ensiborna».

El públic ha estimat sempre i estimarà sempre les conferències, les reunions els aplecs, les ballades.

Quins són els seus esbarjos preferits?

No parlaré pas dels esports o festes esportives on massa sovint s'exhibeix la brutalitat humana.

Hom no pot oblidar les multituds delirants de joia davant l'espectacle alhora magnífic i immund de les curses de braus on les entranyes sagnants dels cavalls esbotzats són arrastrades encara calentes per l'arena. Hom no pot oblidar els combats de galls on les pobres bèsties es llencen les unes contra les altres. Les plumes volen, els esperons proveïts de punyals fan vessar la sang i les multituds sense un esguard de pietat aplaudeixen la bèstia victoriosa que tenia un ull esbotzat, la cresta esparracada i una pota trencada. Hom no pot oblidar els indrets on els galls i els braus són substituïts per homes de carn i ossos: damunt del ring violentament il·luminat dos homes s'encontren i a la sala immensa, milers de veus criden: Mata'l! mata'l!...

El poble veritable es plau en la dolça poesia de les festes foranes que és quelcom de l'ànima tendra i salvatge el poble dels ravals.

El poble estima el Cinema i compren ço que hi ha de profundament humà en el joc admirable de Charlie Chaplin.

I es sobretot la dansa, el que més estima i sent el poble, car en la dansa hi tradueix totes les seves joies i totes les seves esperances, sota la llum platejada dels arcs voltàics penjats pels carrers de la urbs al so de la cobla, les mans s'enllacen, oblidant pel miracle de la dansa les petites misèries quotidianes de la vida.

No cal pas confondre els balls del poble amb les dances forasteres ni amb les dels dancings. En el balls del poble no s'hi troba pas a la dona malhaurada que la dissort ha mercantilitzat, no s'hi troba pas tampoc l'extranya fesomia dels dansaires professionals dels dancings a la moda. En la dansa del poble, tot es franquesa, llealtat i fortitud.

El poble té la dansa a la sang. D'un cop d'ull sap discernir l'art veritable de l'art mentida, les lleials recerques d'estètica de les lamentables i grolleres facècies de coreografia decadent.

El poble aima amb la dansa les cançons, totes les cançons. I les més belles cançons com les dances que més estima són les que pot fruir en el carrer a ple aire sota el cel lluminós de la nostra terra beneïda.

VELIVOLE.

El nostre Segon Aniversari

DURANT aquest mes, el nostre Foment es prepara a celebrar, com l'any passat, una ballada de sardanes extraordinària, que hom pot trobar degudament detallada en el número passat, per a la commemoració del segon aniversari de la seva creació. Ja tenim dos anys de vida! Quin esplet d'alegria i d'entusiasme no és per nosaltres que l'hem vist néixer i que hem pogut veure'l créixer, a poc a poc, seguint els seus passos, dia per dia, talment com si fos un infant qui ha fet sentir a llurs pares la magna i viva joia de veure'l espavilar-se paulatinament: Començà a barbotejar algunes paraules i a fer unes quantes passes, indecises, vacil·lants, fins que arribà un dia a poder-ho fer desinvoltament i amb passa ferma i segura. Aiximateix, doncs, el nostre «Foment de la Sardana».

Sembla que era ahir que ens decidíem a la seva fundació i ja han transcorregut dos anys. Bé es veritat que dos anys no són pas prou per a judicar la vida de una entitat, i menys com la nostra, però en els temps que correm en què moltes coses de les que ens volten semblen tenir una vida efímera, puix que veiem que desapareixien del nostre costat al

cap de poc d'haver estat fundades, fa de bon veure l'activitat constant i continuada del nostre Foment, el qual després de dos anys de treballar, un dia darrera l'altre, ha anat fressant de mica en mica el seu camí, sens cap mostra de lassitud, per a poder complir els digníssims deures pels quals fou constituït.

Cal, doncs, que aportem en aquesta segona festa d'aniversari, que celebrem el vinent dia 22 d'Agost, el nostre ferm entusiasme per a donar-li aquell elevat i merescut relleu que li correspon.

En aquesta festa d'aniversari, tant pel plaer que hom experimenti pel que hom hagi fet durant aquest segon any que s'escola hi deu presidir el viu desig de continuar la nostra obra i, fins i tot, de superar-la per tal de poder-la fer més sòlida i d'una major eficàcia.

Es amb aquest veritable entusiasme que enforteix l'esperit, que ens donem, a cor que vols cor que desitges, a aquesta festa nostra segurs com estem que una força anàlega farà vibrar als nostres socis i amics.

Tot sigui per una perllongada vida del Foment de la Sardana de Figueres.

DOBET.

La núvia de Ceret i tu...

A N'Angels Aupí de Vilanova
aqueixa minúscula flor de tarongina.

Ahir per Ceret

Ton record surava.

Passà una blancor:

Boira ? Cigne ? Angel ?

Blancor nuvia...

Ton alat fantasma !

- De la blancúria que me'n resta als ulls

Tota cosa és blanca.

Vila de Ceret

Dringant d'aigües vives,

Fresca com els horts

I les velles sínies !

De la núvia al pas

S'omplí de musica...

- I era la núvia ton mirall polit,

Que clara t'hi he vista !

Núvia de Ceret

Dels aires solemnes,

Pas de processó,

Vol rítmic de vela...

Tothom, encisat,

Féu un gran silenci.

- Jo amb dolços llavis, sospirí ton nom

Com aquell qui resa.

N'Angels; a Ceret

Font màgica, hi brolla,

La *Font dels nou raigs*

Fluí més sonora;

La núvia en son cor

Sentia'n les notes ?

- Què escoltaria corendins? Tu ho saps

Tu qui te l'escoltes...

Potser de Ceret

Sentia's molt llunya:

Anava a dâ el sí

Qui per sempre dura !

•Quins moments Senyor!•

Pensava la núvia.

- Tal penses tu: un sí i l'unitat

D'amor se consuma !

Tornat de Ceret

Jo t'hi albiro encara:

L'esguard pensatiu,

Ton cos d'ombres clares,

El pit bategant

Bres qui fa la barca;

- I, en l'aire tendre i amorosit ressò

Del cant de les mares...!

T'albiro a Ceret

T'albiro a Figueres:

Corendins vui dir

Car l'hi porto sempre !

Oh ! Atia el flam

Del teu, Angeleta

- I que flamegi cada dia nou

En ta llar beneita !

XIU-XIU.

La dansa més bella

*Al bon amic En Jacint Bosch, efusiu,
ardit i devot de la dansa més bella.*

DIR que la sardana és la dansa més bella del món, ja és dir-ho tot en poques paraules. La sentim remorosa dintre nostre com una volada de perdius eixerreïda i cridanera; bressola l'ambició més noble i olímpica de la nostra tenacitat ideològica; enceta en el nostre cor la font més pura i encesa de l'emoció.

La sardana ha estat l'arxiu que ha servat impol·luta la civilitat empordanesa. I heu's-ací, avui com ahir, com és l'ànima de l'Empordà: gerda i fresca com la molsa dels sots ombrívols; cantarella i melòdica com els verdums, les cadernereres, els pinsans i les calàndries de les arbredes que fan fistó a les margenedes humides dels rierols i còrrecs; viva i anguillejant com la deü de sang viva que raja fluvial de les siluetes costerudes en les hores corbes i buides del sol morent; blana i verda com les eures atapeïdes que s'arrapen a les parets velles del mas.....

La vida empordanesa és l'agre i el suc de la terra. En el calze de passió que destil·len els cors fiblats per la incertitud heròica Els dies de més flaire i de més glòria es recolzen en un record esborrat i malencònic, que només reviu en la dolça i sonora cantúria de les sardanes La sardana insufla la plana de vivacitat, de manyagaria, de coloraines. Els pobles i la dansa s'emmariden. I l'empordanès és el pelegrí que canta la llibertat. I la sardana ve a ésser el cant de la joia esclatant com una poncella; l'horitzó dilatat, immensament esbatanat, sense mesura, sense gàbia;

el refugi tebi en el caminal desert; l'ocell de bosc que no es pot tancar perquè es moriria de migranya ..

La sardana no té urc ni verí com els homes per això canta les fontanes, les bosquíries, els estels ..

Corda que vibra; doll que raja; corriol que mena; sang que febreja.

Oïr les sardanes sota els porxos esquerdats i ennegrits de la plaça escabotada i coixa de la vila - joh, viles rebregades per la vellúria i clares de llum blava!; - menjar-se la grana de les notes alhora sentimentals i rialleres a l'ombra del lledoner de la cleda que guaita amb ulls tendres i paternals l'era folrada d'un cuiró d'argila calenta i trèmula; pobles petits i torrats pel sol de tots els juliols del món; flaire de fulles de pins i eucaliptus que és flaire de mel rosada; confidències d'ànimes pariones que blinquen el rostoll dels camps i xuclen el romaní de les motes, veure dansar la gent jove - joventut que pasta, llaura, ferra i pensa, - la cuca de llum que sempre crema, que us sobta en una solitària imatgeria i que en la negra nit ofrena un regalim de llum a la desesperança que no ha tingut mai esperança, a la desil·lusió que no coneix la il·lusió...i és això, i més encara, enorme garba de records, pesant feix d'emocions, que em posa ales inmaterials i fugisseres, ales d'aligot ferèstec i urpat que viu al cim de les congestes, obirant planúries, feixes i vessants, pensant en aquell reduït clos de migrada grandària que posseeix una ànima d'una grandesa infinita.

ERNEST ALBERT I GALTER.

POETES DE L'EMPORDÀ

Damàs Calvet i Bodallés

En Damàs Calvet i Bodallés, fill de Figueres on nasqué el dia 11 Desembre de 1836, fou un poeta d'elevada inspiració havent assolit una remarcable consagració entre els nostres poetes. Els seus primers assaigs literaris daten del temps en que estudiava per enginyer. Quan els reis de Montpensier (1857) visitaren la fàbrica "La Espanya Industrial" en Damàs Calvet llegí una poesia catalana en nom dels obrers, gesta que fou celebrada i li donà certa popularitat. Havent assistit l'any 1861 a les festes poètiques de Tarascó fou nomenat membre. Col·laborà a varis periòdics i ajudà a fundar el setmanari figuerenc El Ampurdanés. Escrigué pel teatre alguns quadros i costums que assoliren un bon èxit. L'any 84 publicà un volum de poesies Vidrims justament lloades. Poeta per temperament obtingué varis premis en els Jocs Florals essent de remarcar la seva poesia "Son ells" (Desembarc dels Almogavers a Orient), qui concorreguent als Jocs obtinguent el títol de Mestre en Gai Saber en 1878. La seva obra capdal, sino la més inspirada, fou el poema Mallorca Cristiana en dos volums en 4.ª major de 670 pàgines cada un. Fou varies vegades mantenedor del Consistori i morí a Barcelona el 2 de Novembre de 1891.

ELEGIA

Mos ulls volen plorar! Donàume llàgrimes,
Senyor; gotes de sang mon cor ja'n plora!

Mon pobre cor, que enyora
l'esperança que mai perdut havia:
que era'l raig de ma fè, la sola força
que en les lluites del món me sostenia,
la qui al dret viarany me conduïa
quan l'esperit tentador me'l feia torce.

Vui la he vista morir. Vui una tomba
tanca per sempre ma il·lusió més bella.

la il·lusió de ma vida,
la sola i verdadera
font de ma inspiració, i alè de glòria.

Tornau a ma memòria,
dolços i amargs records, parlau-me d'ella,
car no'n tinc prou de que mon cor me'n parli.

La veig i la vull veure
i amb ella vull somniar, i no vull creure
amb somni en que no hi vingui, puix ma pensa
ni vol llavors deixar de recordar-la.

Oh dona sens ventura!
No mories per mi en aquella diada,
en que damunt ta virginal figura
sentí cantar la funeral pregària,
per més que mon cor veia,
dels brandons a la trista lluminària,
de la Mort a l'Arcàngel que somreia

Si tes gràcies oferint per sacrifici,
tu rebies pel món la sepultura;

si entre'ls plecs enterraves de la toca
ta envejada hermosura;
si tancaven les perles de ta boca
sospirs d'amor, paraules de tendresa
(que criminals en diuen
els qui us volen fer viure, perquè hi viuen,
sens familia, sens cor i sens consciència);
jo feia la promesa

d'arrencar-te'ls un jorn de ta mirada,
de ta trèmula veu, quan murmuraves
pregàries de perdó i santa paciència,
Paciència, sí, i virtut necessitaves!

Quant has patit! M'espanta
de tos ignots turments la greu cadena;
resignada en presó fins a l'heroisme!
I jo de tu allunyat, sens que ta pena
alleugerir pogués, i fins ta porta
barrada per un vot i'l fanatisme.

¡Oh sant escapulari
que han treballat les mans de la qui un dia
fou el cel del meu cor, ma tendra aimia,
que ara emprèn la pujada del Calvari,
dónam per a muntar-hi
¡ai! la força que'm manca,
perquè el món me crida i me detura...
més mon cor tot ho oblida
quan veu davant sa blanca vestidura,
i en somnis o despert, morta i en vida,
jo sempre he vist sa vestidura blanca!

Ditxosa tu que, santa
devallada del cel, al cel te'n tornes,
que el teu front adornes
dels màrtirs amb l'ensenya sacrossanta,
i amb ella'm dius ¡adéu! fent que d'enveja
glatexi la meva ànima llaçada,
i que trobi més llarga la jornada!

Al menys, ja que primera
has volat del Senyor a la presència,
pel que t'aimi en aquest món de prova,
de ta morada nova
segueix essent el bàlsam de mes penes,
torna mes nits serenes,
estel meu, no t'apaguis
i per mos ulls ta brillantor no amaguis.

Mira que'm quedo amb mon dolor a soles,
puix no'l vull compartir. Tinc gelosia
fins de les gotes que altres ulls regalen;
fins dels sospirs que exhalen
tes germanes fidels de captiveri.
Perquè jo, que més qu'elles ho sentia
i mon cor més que'l d'elles batallava,
ni arrancà'l plor podia,
i, amb desgarrant imperi
sobre de mi, per veure't més estona
i no caure en desmai com una dona
els crits de la meva ànima ofegava.

Tan jove ¡ai! i tan bella
que t'hagi hagut de veure amortallada!

¡Ta cara esgrogueida ¡ai! es aquella
que jo he adorat? Ta fascinant mirada
que tantes nits d'insomni esmortuïren,
per què en la darrera hora
no la pogué collir qui més te plora?

¡Quant vos graesc, Senyor, en esta diada
que, en la partió de dons, devallar féssiu
a mon esperit un raig de poesia!

Així puc a sa tomba
portar-hi una corona
sols per mos dits teixida,
i en el camp del meu cor tota collida
una per una triades
les flors d'olors més fines,
i amb la sang de mes venes espurnades
deixant-m'hi les arrels i les espines.

I aquí se marcirán: Ja més regarles
ningú'm veurà. El sol que hi donà vida
envers altres regions emprèn carrera.
Mon cor vesteix un vel de sarja negra!
Ton dol vull imitar ¡oh penedida
flor de Magdala! tu que amb plants i aromes,
del teu diví estimat els peus banyaves,
i'ls vasos de perfums i pots d'essències
a ses plantes trencaves...

Com tú, per la qui fou ma solà glòria
en ofrena d'amor a sa memòria,
serà mon darrer cant esta elegia,
toia dels brots que'm resten de poesia.

La "Vida d'En Pep de la Tenora"

ENCARA no s'ha publicat en català cap d'aquestes vides novel·lades que s'anuncia i ja hi ha qui troba que no les farem bé, sense saber-ne altra cosa que els noms dels qui les volem escriure.

No crec que s'hagi establert enlloc un cànon d'aquest nou gènere literari, començant a Alemanya i posat de moda a França per Andreu Maurois, amb la seva obra «Ariel, o la vida de Shelley». Les discussions que s'han entaulat entorn de les obres de Maurois, han encetat el tema, però no es pot dir que hagin fixat un programa, una regla, una norma.

Per la meva part considero, doncs, lliure la qüestió. I sense ficar-me a dir com ho han de fer els altres, heu's ací com em proposo d'escriure jo la «Vida d'En Pep de la Tenora», que no sé si serà novel·lada o no, però que des d'ara puc assegurar que serà més històrica que aquestes vides d'un «Avi Pep» que ni va arribar a vell, ni va tenir néts, ni del seu vivent els podia tenir, vist que, en morir-se, el seu fill no era casador.

El meu es dirà «Pep de la Tenora», perquè amb aquest nom se'l coneixia en el seus temps; naixerà l'any i el dia i en el lloc del naixement «real» i no l'any ni el dia que li lleven les històries no novel·lades; serà fill de pares catalans i d'avis catalans, i no podrem donar gust als qui ens el feien andalús de naixença; es casarà a Figueres amb la filla d'un «caporal de reialistes»; vindrà a tocar la «tenora» a l'Ateneu per l'any 1861 i, per tant, no em serà possible de fer-li aprendre de solfa més tard, com suposen alguns que pretenen explicar la seva història per peces menudes; i després de casar-se per segona vegada, es morirà físic a Figueres.

Morirà dos anys després del seu pare, el qual sí que era «avi», i dels de morro fort, que es casà amb quatre dones, -ei! l'una darrera l'altra. I, què us diré, no serà home tan primitiu, com apareixia en les històries; professor de solfeix a l'Institut de Figueres; ni tan sorrut, ni, potser, tan genial.

Naturalment que era molt més senzill d'escriure una «història» (i m'es molt grat de salvar el noms

d'En Pella i Forgas i d'En Pous i Pagès, que en les llurs notes biogràfiques erraren la data de naixement però no inventaren facècies imaginàries) en la qual s'atribueix al pobre Ventura les peripècies que l'autor consideraria pròpies d'un genial primitiu, que no escriure una «Vida novel·lada» com ara la meva.

Però jo sóc així. Ja un crític em retreia, no sé si com a vituperi o tan sols per fer-ho constar, que en algunes novel·letes posava descripcions més pròpies de la història; i fins em penso que em volia elogiar, perquè, sense venir a tomb, citava Tàcit. No tinc mai prou documents per a començar, i si em diuen que a Castellfullit hi viu En Sot, (qui havia anat amb la cobla que el fill d'En Pep fornía, poc després de la mort del seu pare), vaig a Castellfullit.

No vui dir que una història hagi d'ésser l'eixarreit mastegall de documents que semblen presuposar les paraules anteriors. He llegit algún treball de Vandal sobre Bonaparte on es troben retalls de conversa, bons mots, descripcions mogudes, que no desdiuen de la seriosa concepció. Però em sembla que al nostre país s'ha abusat de la història «que ja pot anar».

Jo tenia un catedràtic que ens explicava les batalles com si s'hi hagués trobat. Encara em sembla que el veig, dret, amb el bastó d'anar a passeig a la mà, quan s'abraonava heroicament contra l'ombra de la seva història, i deia, tot tremolant-li d'emoció la veu: - «Y el moro le dió una gran lanzada»...

En la «Vida d'En Pep de la Tenora» no inventaré cap facècia, ni li atribuiré passions desconegudes, ni li suposaré idees que no tenia, ni ompliré les clarianes d'allò que no sabem amb suposicions massa aventurades. Però, com que allò que sabré em permetré de narrar-ho lliurement, i, si s'escau, hi posaré alguna descripció del país o dels costums, i, com el meu catedràtic de l'Institut potser també agafi el bastó d'anar a passeig per a simular més gràficament alguna «gran llançada» coneguda, dic i deixo dir que aquesta serà una «Vida novel·lada».

PERE COROMINES.

(De *La Veu de Catalunya*).

De la Festa del Palau de Perelada

Pols, pols, pols, aquests són els preliminars.

Arribats al poble fem via cap al Palau. En el moment d'entrar al Parc, sentim refilar la tenora, la cobla «Barcelona» està llençant a l'aire una bella sardana, que mantes rotllanes estan puntejant.

Es veu molta gent, joves i vells, els joves ballen, els vells vetllen, al fons del Parc unes parelles endinsant-se en la boira, busquen un recó on poguer assentar-se i dir-se amb tranquil·litat aquelles coses que ja han oït infinitat de vegades, però mai així, de nit, en un recó d'un Parc senyorial, coberts de boira i voltats per les sonores notes de les sardanes que les cobles estan llençant.

Per les escalinates que condueixen al pis del Palau, veiem devallar uns quants joves, senyors, que encisats per la volguda dansa es barregen amb el poble, afegint noves anelles a les cadenes que allà en l'esplanada, es mouen rítmicament als compassos de la bella dansa.

Els que disfrutem veient de lluny l'efecte de la festa, ens internem en el Parc, com aquelles parelles enamorades isolades del brogit. Al costat del llac, sota un gran saüc, divisem la silueta d'una dona, endevinem en ella a una de les nostres poetesses empordaneses, separada del bullit de la festa busca l'inspiració, uns joves l'estan molestant, vigilant-la, ells no comprenen lo que pot fer aquella noia sola, sota aquell gran saüc del costat del llac.

Un banc, pintat de blanc, ens convida a seure. Mig endormiscats disfrutem de la bella sardana qua les dos cobles al uníssó toquen, que bonica és «La Font de L'Albera» del mestre Morera; sempre que em trobo escoltant amb delectació la nostra dansa poso pell de gallina i els ulls se m'omplen de llàgrimes, crec que és l'única dansa que fa enternir. Anys enrera, no en feia gaire cas de la

sardana, però una vegada en llunyanes terres, on no es coneix, al passar davant d'un cafè vaig oir una pianola tocant «Per tu ploro», no sé que em va passar, vaig aturar-me a escoltar amb molta atenció, semblava que oïa els sospirs dels meus que des de l'aimada terra nostrada em donaven coratge per continuar separat d'ella..... i també va passar-me ço d'aquesta nit en el banc pintat de blanc del Parc del Palau de Perelada, vaig sentir una esgarrifança, els ulls se m'ompliren de llàgrimes i quan m'anava a allunyar per què no es veiés la meva feblesa vaig donar-me compte que molts que estaven escoltant-la, també tenien els ulls plorosos, eren paisans. Es repetí la peça i es parlà de les sardanes i per moments ens trobàrem traslladats a la nostra estimada terra, era l'encís de la nostra parla i de la nostra dansa

La boira que envaeix el Parc s'està fent cada moment més densa, de sobte quedem uns segons a les fosques, per a despertar de cop i volta enlluernats pels focs d'artifici que hàbils pirotècnics fan funcionar, és meravellós. Els canvis de llum que donen, a voltes mostren el Parc en ple dia, a voltes semblen envaïts per gegantàs arc de Sant Martí; ens astora veure els diferents coets que corrent per l'espai semblen nous astres, i l'estrepitós final ens fa esgarrifar, sembla que els Déus de la Guerra corrin desencadenats pel Parc.

La festa ha finit, la gent va arreplegant-se, les parelles que s'havien endinsat pel Parc, han tornat a sortir, els joves que ballaven les sardanes, parlen amb gran content de la festa; els vells que vetllaven, estan pesant figures.

Pols, pols, pols, es també l'epíleg de la festa que els Srs. del Palau de Perelada donaren per la diada de la Mare de Déu del Carme.

CARRERAS.

Figueres, Juliol 1929.

COMENTARIS

EN el festival sardanístic que la pluja obligà a celebrar durant les passades festes de Santa Creu en un local tancat, vaig constatar un fet que ja altres vegades m'havia frapat, però, que aquell dia va quedar-me definit i consagrat... I és el de la devoció del nostre poble per la sardana musicalment parlant.

Era ben curiós de resseguir el públic que s'arreglegava aquell dia en el vast local del cinema «Jardí»,

Ciudadans, pagesos, comerciants, tractants de bestiar, d'aquells que al trobar-los aqueferats pels nostres mercats i firals us suggereixen l'idea de què per a ells no existeix altra cosa en el món que els negocis, comentant la valor de tal o tal compositor, de tal o tal cobla, de tal o tal músic, amb un seny i un coneixement admirables i insospitats... Gent que havien vingut de pobles bon xic allunyats únicament per assistir a aquell festival que amb fins gustadors qualificaven de banquet exquisit i extraordinari.

El fet de reunir-se una multitud heterogènia per a fruit d'una música determinada en països de rànica tradició musical potser no voldria dir gaire gran cosa, però en el nostre poble és distint, i té un significat solemníssim i edificant de debó.

El nostre Empordà que té el vici o la virtut, aneu-ho a saber, d'esguardar-se totes les coses amb aires de tant se me'n dóna. resultat tal volta d'haver-se capficat massa en èpoques pretèrites, amb la sardana fa una excepció. Vulgues que no, la seva música li desplega el rictus escèptic del llavi i li encén als ulls una flameta de passió.

Jo no us sabria definir específicament el significat d'això. Però em fa l'efecte que la sardana ve a ésser per al nostre poble com un far d'una claror dolcíssima, que sense que poguem precisar ben bé d'on ens vé ens il·lumina a tots, dibuixant-nos amb el seu reflexe un camí.

LOLA COS ROGET.

MES DE SETEMBRE

DIVENDRES, DIA 6 Nit, a les 10
Davant de l'estatge (Casino Menestral)

LA PLAÇA DEL FIRAL	Vicens
EL SEU ENCÍS.	Estela
COR JOVENIL	Soler C.
SOTA ELS PINS.	Llonch
ROSA	Mercader
TOTES VOLEN HEREU	Pep Ventura

Cobla: «LA PRINCIPAL»

AUDICIÓ XLVII

DIVENDRES, DIA 13 Nit, a les 10
A LA RAMBLA

PERELADA.	Serra
ELS ARBRES DE LA DEvesa SABEN UNA CANÇÓ?	Baró
RIC i PLORO	Pep Ventura
LA NOIA ALEGRE QUE NO SAP PLORAR	Serra Joaq.
ETZEVARES i BALADRES.	Toldrà
JOVENTUT	Saderra

Cobla: «ANTIGA PEP»

AUDICIÓ XLVIII

DIVENDRES, DIA 20 Nit, a les 10
A LA RAMBLA

CRISANTEMA	Quer
ESPECTACIÓ	Coll
ON SÓN LES OQUETES?	Pep Ventura
FONT-ROMEU.	Juncà
MARGARIDÓ	Molins
GENTIL BARCELONINA	Sans E.

Cobla: «LA PRINCIPAL»

AUDICIÓ XLIX

DIJOUS, DIA 26 Nit, a les 10
Davant de l'estatge (Casino Menestral)

TARDORAL.	Blanch
COR INGRAT.	Rosell
EL CANT DELS OCELLETS	Pep Ventura
SOTA EL CEL DE CATALUNYA	Gratacòs
EL BARCOC.	Morera
LES FLORS PARLEN	Llenes

Cobla: «LA PRINCIPAL»

AUDICIÓ L

A la meva estimada

SARDANA

Música del mestre Enric Sans

Tant sols per tu nineta aimada
jo vui cantar-te una cançó
per dir-te que ets la més galana
i la que més estimo jo.
Per dir-te que ets delicadeta flô
una poncella doll de meravella
que ets més flairosa que els bells llessamins
les flors més gaies dels nostres jardins.
Que ta corona té fina rojô
i tens formosos i daurats cabells
unes dentetes tot elles blancô
i encesos llavis com rojos clavells.

.....Rialla divina d'àngel
fa esclatâ els teus llavis de satí
amb rialla franca i noble, amb rialla forta que a mi em fa glatí.
Si es divina ta rialla
més divins són tos ulls de cel blau
quan em miren amorosos, contents i joiosos, d'ells jo sóc esclau.

Trina, tu, nina xamosa
dolça cantarella
de passió amorosa... trina...
Trina tu amb ta veu d'ocella
que la cantarella
faré jo amb el cor...
Cantarella d'amor
que junti al teu mon cor
com nostres mans també es junten
quan nostre dansa ballem.

I feliços serem
amor dolç gaudirem
fem-ne junts la cançoneta fem
i riem i ballem.
Que ets la que omplenes de llum mon cor
fem-ne junts la cançoneta fem
i fruïm nostre amor.

Nostre amor per sempre etern cantem
i jurem tots dos nineta
que sempre ens estimarem.

ANDBEU TEY GARRIGA.

NOTICIARI

TENIM entès que des del prop-vinent número, es reprendrà la galeria de retrats dels compositors empordanesos, que amb tant encert venia publicant el nostre caríssim amic i actiu col·laborador N'Ernest Albert i Galter.

No sabem quin serà el retrat que ara ens aportarà, però tenim la plena confiança de què, sigui el que sigui, - com tots els publicats - serà altament suggestiu i que en fruïrem de debó els qui tindrem la sort de llegir-lo.

DIMARTS, dia 27 d'Agost, a les 10 del vespre, a l'estatge,

JUNTA GENERAL ORDINARIA

Ordre del dia:

- I. Lectura i aprovació de l'acta anterior.
- II. Lectura de la memòria informativa corresponent a l'exercici 1927-28.
- III. Lectura i aprovació estat de comptes.
- IV. Asumptes generals i proposicions.
- V. Elecció dels individus que han de formar el nou C. D

Preguem als socis la seva assistència.

L'EMINENT escriptor Pere Coromines està donant els últims tocs a la monografia biogràfica d'En Pep Ventura que es titularà - com ja avançavem fa algun temps - «En Pep de la Tenora».

Sembla, doncs, que sortirà ben aviat aquest llibre tan esperat.

DEL notable compositor Josep Baró Güell hem rebut la seva sardana per a piano - darrerament editada - «Els arbres de la Devesa, saben una cançó?», que hem ingressat al nostre arxiu.

Agraïm sincerament la seva donació.

EL dimarts dia 9 de juliol el nostre amic i ferm col·laborador, el distingit escriptor figuerenc en J. Puig Pujades, donà una interessant conferència a l'Ateneu Polytecnicum*, de Barcelona, desenrotllant el tema: «A l'entorn de la Dama de les Camèlies». La premsa ja cuidà al seu degut temps de fer-ne l'elogi merescut.

Ens plau adreçar-li, des d'aquestes ratlles, la nostra més franca enhorabona per l'èxit que assolí.

EL diumenge, dia 14 del mes prop-passat van contraure matrimonial enllaç els nostres volguts amics N'Alexandre Deulofeu Torres i Na Josefina Gratacòs Oliveres.

Als nous desposats, la nostra enhorabona, bo i desitjant-los-hi tota mena de benaurances.

TAMBÉ a la matinada del diumenge, dia 28 del prop-passat, es celebraren les noces dels nostres bons amics N'Angel Vilanova Ginjaume i N'Angels Aupí Carbona, neboda del nostre dilectíssim amic J. Puig Pujades.

Els hi trametem l'enhorabona i els hi desitgem una lluna de mel inesgotable.

EL «Foment de la Sardana» de Ripoll, ens ha obsequiat amb un bell programa portantveu - pulcrament confeccionat a la Impremta Santa Maria de Ripoll - on hi anuncien les audicions a celebrar durant el mes en curs i les festes que en honor de la seva excelsa Patrona havien de tenir lloc del dia 3 al 11.

Felicitem a l'entitat germana a l'ensens que a l'Impremta, pel molt gust i encert amb que ambdós han portat a cap aquest magnífic programa.

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

GORRES

LES DE MÉS NOVETAT
LES MILLORS
LES MÉS ECONÓMIQUES

AL PREU MAXIM DE
5 PESSETES

VARIETAT - ELEGANCIA - CALITAT
i ECONOMIA en

CAMISES-CORBATES
i CAPELLS

DE TOTS PREUS I QUALITATS

PARAROLS

MONTURIOL, 9 FIGUERES

LLIBRERIA CANET

DIARIS
REVISTES
LLIBRES

AIMANTS DE LA
NOSTRA DANSA:

COMPREU

L'ALMANAC DE LA
SARDANA ANY 1929

PANTEONS

LÁPIDES

Marbristeria Artística

D'EN

JOAN PINEDA

RUTLLA, 11

FIGUERES

LO MÉS SELECTE EN

Novetats per a Senyora

HO EXHIBEIXEN
CONSTANTMENT ELS

Nous Magatzems Massot

CASA PREDILECTA DE LES
SENYORES DE BON GUST

MONTURIOL, 16 : CAAMAÑO, 15

PREU FIXE

JOAN MARAGALL, 315

PRIMER PIS

FIGUERES

MOBLES VILANOVA

ESTIL
MODERN
EPOCA

- FIGUERES -

CONSTRUCCIO ESPECIAL
DELS TALLERS DE LA CASA